

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENT
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Pastorală I. P. S. S. Patriarhului Nicodim

*Iubiți fii ai Sfintei Biserici ortodoxe române,
Scumpi cetățeni ai României,*

Acum aproape două mii de ani, lumea se afla la o cumplită răspântie. Pretutindenea războaie și vești de războaie. Pretutindenea frământări și turburări, așa încât cei mai buni fii ai omenirii nu mai nădăduiau pacea și liniștea decât numai de sus, dela Dumnezeu:

Și de acolo a și venit. Atunci s'a arătat în lume Mântuitorul Iisus Hristos și a întemeiat pe pământ Impărăția lui Dumnezeu, adică Biserica creștină.

Acestei Impărății i-a dat El cea mai minunată legiuire, cea mai slăvită constituție din câte s'au dat vreodată: Dumnezeiasca Evanghelie. Într'ansa se cuprind toate rânduielile de temelie a conducerii Bisericii și a călăuzirii în viață a fiecărui creștin.

Din mijlocul tuturor poruncilor evanghelice răsărea ca un far luminos porunca de temelie, cea mai puternică, a Impărăției lui Dumnezeu celei de pe pământ, răsărea porunca IUBIRII, care este și pecetea deosebitoare a acelei Impărății, adică a Bisericii, a comunității creștine.

Ascultați-o dar chiar din gura Mântuitorului Hristos. El zice celor dintâi membri ai Bisericii sale: „Poruncă nouă vă dau vouă, ca să vă iubiți unul pe altul, cum v'am iubit eu. Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenici ai mei, de veți avea dragoste între voi”.

Până unde trebuie să meargă această dragoste a credincioșilor lui Hristos unul către altul, tot Mântuitorul arată, când zice: „Și dragoste mai mare nimeni nu poate să arate, decât ca cineva să-și puie sufletul său pentru prietenii săi, pentru semenii săi”.

Iată dar Porunca de temelie a Impărăției lui Dumnezeu pe pământ, a Bisericii creștine. Din aceasta trebuie să răsară cea mai deplină iubire între fiii Impărăției lui Dumnezeu, între credincioșii Bisericii creștine.

Și în cea dintâi rugăciune arhierescă a sa, Mântuitorul anume pentru această unire se roagă Părintelui ceresc, când zice: „Descoperit-am numele Tău oamenilor, pe care mi i-ai dat mie din lume. Aceștia erau ai Tăi și mi i-ai dat mie și ei au păzit cuvântul Tău... Eu pentru aceștia mă rog, și nu numai pentru aceștia, ci și pentru toți cei ce vor crede în mine prin cuvântul lor, ca toți să fie una: Precum Tu, Părinte ești una cu mine și eu sunt una cu Tine, așa și ei să fie una

întru noi, ca să cunoască lumea că Tu m'ai trimis”.

Iată dar ce pietre de temelie a pus Mântuitorul Bisericii sale și iată pe ce pârghii trebuie să se sprijinească fiecare fiu al Bisericii lui Hristos: *Iubirea și unirea.*

Și lumea de astăzi toată se află la o grea răspântie. Dela un capăt la altul al lumii războaie și vești de războaie. S'a sculat tocmai cum spunea la Evanghelie, popor peste popor și împărăție peste împărăție.

Și în mijlocul acestui învălmășag general se află și scumpa noastră patrie. Ba pare că ea e mai primejduită decât alte țări, pentru că pare că între noi s'a răcit iubirea frățească și creștinească, s'a destrămat unirea, așa de prețuită de Dumnezeu și așa de trebuincioasă pentru oameni.

Ce sfat vă poate da Biserica în asemenea împrejurări grele? Fiindcă toți cetățenii scumpei noastre patrii sunt și fii ai sfintei Biserici, și toți fiii sfintei Biserici sunt și cetățeni ai patriei, apoi socot că cel mai bun sfat este tot acela pe care l-a dat Mântuitorul primilor credincioși ai Bisericii sale.

Deschid dar sfânta Evanghelie și las să vă grăiască El, Dumnezeu nostru Mântuitor. Ascultați-l: „Poruncă nouă vă dau vouă, ca să vă iubiți unul pe altul, cum v'am iubit eu. Întru aceasta vor cunoaște toți, că sunteți ucenici ai mei, de veți avea dragoste între voi. Și dragoste mai mare nimenea nu poate să arate, decât ca cineva să-și pună sufletul său pentru prietenii săi, pentru semenii săi”.

„Părinte sfinte, descoperit-am numele Tău oamenilor, pe care mi i-ai dat mie din lume. Aceștia erau ai Tăi și mi i-ai dat mie și ei au păzit cuvântul Tău... Eu pentru aceștia mă rog, și nu numai pentru aceștia, ci și pentru toți cei ce vor crede în Mine prin cuvântul lor, ca toți să fie una: Precum Tu Părinte ești una cu mine și eu sunt una cu Tine, așa și ei să fie una întru noi, ca să cunoască lumea că Tu m'ai trimis”.

Ascultați dar porunca cea veșnică și pururea nouă de iubire a Mântuitorului! Fiți prin iubire toți una! Strângeți-vă toți ca unul împrejurul celor rânduiți de Dumnezeu, să conducă România: strângeți-vă împrejurul Regelui, împrejurul Cărmuitorului Statului, a Guvernului și alcătuți cu ostirea Țării o singură stâncă, strâns legată de cimentul iubirii, și atunci Patria și Neamul vor dăinui cât stâncile Ceahlăului și ale Carpaților.

Remușcări în literatura veche

(Urmare)

Dintre tragediile lui Eschil (525-456 a. Hr.) luăm una singură: Prometeu înălțuit. Căprinsul tragediei este acesta. Prometeu este un fel de semizeu. Numele lui înseamnă prevăzător sau înainte văzător. Fiindcă Zeus vrea să nimicească neamul omenesc, Prometeu face pe milostivul, pe binefăcătorul oamenilor. El învață pe oameni tot ce pot ei să-și însușească cu mintea lor, spre a se apăra într-o măsură oarecare împotriva hotărârilor luate de zei, mai ales de Zeus. El învață pe oameni să scrie, să socotească, să clădească, îi învață știința stelelor, medicina și să cunoască viitorul, să profetească. Un lucru însă nu-i învață, nu-i poate învăța: cum să dobândească bunurile unei morale mai înalte. De aci urmează vinovăția și pedeapsa lui. E legat de o stâncă: un vultur zi de zi vine de-i sfășie ficatul, care se înnoiește mereu. Hercule, în călătoriile sale pe pământ trece și prin locurile unde e Prometeu înălțuit, vede vulturul cum îi sfășie din ficat, i se face milă de Prometeu, cu o săgeată doboară vulturul și pe Prometeu îl slobozește din lanțuri. Scriitorii din toate neamurile s'au încercat să prelucreze, în poezii, în drame mitul lui Prometeu. În românește a încercat V. Eftimiu, dar într'un fel greșit. Anume Prometeul lui V. Eftimiu se preschimbă din binefăcător al oamenilor înălțuit de stâncă, într'un Hristos răstignit pe cruce. Prometeu, după mitul antic nu e un mântuitor, al oamenilor, ci un simbol al omenirii întregi. Hercule, care l-a scăpat, săgetând vulturul și deslăgându-i lanțurile, mai degrabă ar fi în mit un salvator, decât Prometeu. Prometeu e omul, (toți oamenii, omenirea întreagă) care vrea să înainteze cu mintea, să lupte cu natura înconjurătoare, un răsvrătit față de Dumnezeu, sau de zeități după concepția păgână de atunci. Izbuteste să ducă înainte civilizația, dar în cele morale e neputincios tocmai pentru că-i lipsește suportul divin și scopul divin. Sfășierea din ficat e muștrarea conștiinței și, trebuie să recunoaștem, a fost simbolizată într'un chip minunat de mitul despre Prometeu. Inchipuiți-vă rotirea vulturului deasupra lui. Cu ce groază îl va fi văzut Prometeu, cum și-ar vedea un ucigaș victima în vis sau în viziunile sale bolnăvicioase. Ruperea din ficat e însăși durerea muștrării de conștiință ce devine fizică. Dacă în felul acesta ne explicăm înălțuirea lui Prometeu și durerile lui fizice prin sfășierea ficatului, ne apropiem mult de pocăința Vechiului Testament. „Doamne, nu mă muștra în mânia ta, striga David (Psalmul 37). și în urgia ta nu mă certa. Că săgețile tale s'au înfipt în

mine și mânia ta apasă asupra mea. Din pricina mâniei tale nu e sănătate în trupul meu, nu e pace în oasele mele din pricina păcatelor mele“. Vă rog să citiți cu luare aminte Psalmul 37, în care David își spune durerile fizice ce le are din pricina păcatelor și atunci se va înțelege mai bine ce vrea să spună și mitul vechiu și drama lui Eschil despre Prometeu. Prometeu este omul care și-a uitat sufletul de dragul civilizației, a călcat morala și din pricina muștrării de conștiință are durerile groaznice ale sfășierii de către vultur din ficat. Incolo totul e fantezie mitologică, frumoasă.

Dintre tragediile cunoscute ale lui Sophocle, cea mai frumoasă și cea mai zguduitoare totodată, este Oedip rege. Povestea pe scurt a tragediei este aceasta. La nașterea lui Oedip, i se profetește tatălui și mamei, regelui Laios și Jocastei că noul născut va ucide pe tatăl său. De aceea copilul, ca altădată Paris, e dat unui cioban să-l prăpădească pe muntele Kitheron. Din milă acesta îl dă altui păstor să-l crească. Copilul rămâne în viață, se face mare. În Delphi i se spune că va zugruma pe tatăl său. Ca să nu se împlinească profetia, o ia spre Teba. Se întâlnește însă cu Laios pe un drum îngust. Se iau la ceartă, Oedip omoară pe însoțitori și pe Laios. Rămâne fapta necunoscută și el ajunge rege căsătorindu-se cu Jocasta. Zeus trimite o ciumă asupra cetății și oracolul le spune că ciuma nu va înceta, până nu se va spăla nelegiuirea săvârșită prin uciderea lui Laios, precizând că ucigașul e în cetatea ciumată, în Teba. Cercetările duc la descoperirea ucigașului, care e Oedip. Jocasta, mama și soția lui Oedip se sinucide, iar el își scoate ochii.

În tragedia lui Sophocle sunt scene asemănătoare cu scenele biblice, cât privește păcatul și muștrarea conștiinței. Amintim aci scena cu Oedip și profetul orb, Tiresias. Tiresias are foarte multe asemănări cu proorocii Vechiului Testament. Oedip turburat pentru zugrumarea lui Laios, zice lui Tiresias: Mai multă vreme taina nu trebuie deci păstrată. Tiresias răspunde: Atât voi spune numai; acuma, de voești, a ta mânia, rege, poți s'o deslănțuești. Oedip cu toată hotărîrea zice: Da, voiu vădi, ce cuget în dreapta mea pornire. Tu ești părtaș la crima ce-o cred a ta urzire; Nu mâna ta lovit-a; dar eu aș socoti c'a ta e vina numai, orb dacă nu te-aș ști. Față de această bănuială sau chiar învinuire, profetul se ridică cu toată tăria sa de profet și zice: Adevărat? Atuncia-ți ordon a te supune la însăș hotărîrea-ți. Să nu 'ndrăznești a spune din astă zi nici mie nici altui vrun cuvânt, căci tu ești vinovatul ce spurc' acest pământ“. (După traducerea Edgar Th. Aslan).

Scena aceasta are o izbitoare asemănare cu scena biblică în care proorocul Natan muștră pe

regele David. David, ca să poată lua de soție pe soția lui Urie Heteul, a dat poruncă scrisă, dusă de însuși Urie către generalul Ioab: „Puneți pe Urie unde va fi luptă mai crâncenă și vă retrageți dela el, ca să fie lovit și ucis“. Porunca i-a fost împlinită și David a trimis și a luat pe văduva lui Urie în casa sa. Atunci, zice sfânta Scriptură, Domnul a trimis pe proorocul Natan la David. Proorocul îi spune o întâmplare pe care o născocise. Că unui om bogat, care avea turme de tot felul de vite și oi, i-a venit un călător oaspe. Dar bogatul n'a luat din turmele sale să dea masă oaspei, ci a luat dela un sărac singura oaie pe care o avea și pe care o crescuse cu drag. David auzind povestea, s'a mâniat și a zis: „care a făcut aceasta, este vrednic de moarte...“ Atunci Natan a zis către David: „Tu ești omul care a făcut acestea... Ai nesocotit tu cuvântul lui Dumnezeu, făcând rău înaintea ochilor lui. Pe Urie Heteul tu l-ai lovit cu sabia, pe femeia lui ți-ai luat-o soție...“ Arătându-i apoi ce pedepse vor veni asupra lui pentru aceasta, David a zis: Am păcătuit înaintea Domnului.

Asemănarea e nu numai în felul cum sunt muștrați cei doi regi de cei doi profeți, ci mai ales în faptul, că fiecare înțelege că a păcătuit mai ales împotriva lui Dumnezeu. Unul a fost păgân și a păcătuit înaintea zeilor, altul iudeu și a păcătuit înaintea lui Dumnezeu. În felul său fiecare a fost și s'a simțit cu păcat și conștiința i-a muștrat. E zguduitoare căința lui Oedip, când orbit, se simte înconjurat de toți cu compătimire. Nu-și poate uita păcatul și nici o mângâiere, nici o compătimire nu-l poate face să-și ștergă pata de pe suflet. „Ai plâns destul, Oedipe. Te du în palatul tău“, îi zice Creon, unchiul și cumnatul său și noul rege al Tebei. Oedip întreabă: „Știi cu ce preț m'oi duce?... Să mă gonești din țară“. Pe el toate îl chinuiau în țara unde-și săvârșise păcatul. Nu mai avea ochi să le vadă își scoase ochii tocmai ca să nu-și mai vadă păcatul, dar le simțea cu sufletul, cu ochii sufletești le vedea neîncetat înaintea sa mai mari, mai grele, mai chinuitoare decât cu ochii fizici și viața-i era zguduită.

David a trecut prin astfel de chinuri sufletești și în fiecare pedeapsă ce-i venia, el vedea voia și rânduiala lui Dumnezeu. Când fuge dinaintea fiului său Avesalom, la Bahurim i-a ieșit în cale Șimi și-l arunca cu pietre și-l blestema pe David. Unul din însoțitorii lui David vrea să pedepsească pe Șimi, să-i taie capul. David însă îi spune: „Lăsați-l să mă blesteme, căci Domnul i-a poruncit să blesteme pe David...“ Cunoscând muștrarea conștiinței lui Oedip și a lui David, vom înțelege mai bine cuvintele lui David din Psalmul în care zice: „Că fărădelegea mea eu o cu-

nosc și păcatul meu înaintea mea este pururea“.

O altă tragedie scrisă de Sophocle, ne înfățișează aproape aceleași păcate, cu aceleași muștrări de conștiință. Antigona e fiica și, cum zicea tatăl ei, sora lui Oedip. Ea însoțește pe tatăl său orb până la Colonos. În acest timp cei doi frați ai ei se războiesc unul cu altul. Într-o luptă amândoi mor, unul de sabia celuilalt. Regele Creon înmormântează pe Eteocle, dar pe Polinike dă poruncă să-l arunce păsărilor de mâncare și nimeni să nu îndrăznească să-l îngroape. Antigona însă, ascultând de dragostea de frate, calcă porunca regelui și-și înmormântează fratele. Creon închide pe Antigona într-o criptă. Logodnicul ei, fiul regelui vine târziu s'o scape și o găsește moartă. Fiul regelui se sinucide lângă cadavrul logodnicei sale. Prinzând vestea se sinucide și regina. Creon, pedepsit prin sinuciderea fiului și a soției își înțelege păcatul și-l muștră conștiința și sclavilor le cere și le poruncește să-l ducă, să-l târască pe el, nemernicul.

Tragedia e țesută de fapt pe o coliziune de datorii. Antigona a fost pusă în fața a două porunci: porunca regelui de a nu îngropa pe frate și porunca zeilor care-i cerea să-și iubească fratele și să-l înmormânteze. Creon în îngâmfarea sa, deși a cunoscut că e mai mare porunca zeilor decât porunca dată de el, a pedepsit pe Antigona cu o moarte groaznică. Semeția lui e înfrântă de fiu care din iubirea către logodnică se sinucide și de soție, care se sinucide din iubirea către fiu. Înfrântă semeția, își vede toată nemernicia și tot păcatul: „O nefericitul de mine, vai mie, se văieta Creon — de-o mare durere cu lanțuri de ghiată-s legat... nu-i atul de vină, eu singur, eu singur... Să vie, ivească-se 'ndată cel din urmă omor fericit, ce mi aduce și mie sfârșitul. Să vie, să vie. Nu vreau să mai văd, nu mai vreau, lumina de mâne“. Muștrările și le urmează, parecă nu se mai sfârșesc și tot mai întunecate, tot mai desnădăjduite și le face. Tragedia se încheie cu o cântare a corului: „Fii înțelept, ș'atunci vei fi fericit, dar nu căl a voința zeilor, căci ea pe cei ce sunt semeți îi sfarmă și 'nvață pe bătrâni a fi 'nțelepți“. (După traducerea lui Mihail Dragomirescu).

Am înfățișat aceste trei tragedii: Prometeu înlanțuit, Oedip rege și Antigona, spre a se vedea concepția vechilor păgâni greci despre păcat despre muștrarea conștiinței și despre pedepsirea păcatului. Precum s'a văzut în aceste trei tragedii, concepția păgână este aproape aceeași cu concepția creștină. Că păcatul este o călcare a poruncilor și a rânduielilor dumnezeiești.

(Va urma)

Predici rostite în Catedrală

„Fericțiți cei milostivi,
că aceia se vor milui”.

Iubiți creștini,

Cuvintele Sf. Ap. Pavel către Galateni: „Ceeace seamănă omul aceea va și secera”, au devenit proverbiale între oameni, enunțându-se ca un principiu al reciprocității, bazat pe legea fizică a acțiunii și reacțiunii, ceea ce înseamnă că fiecare acțiune a omului își are reacțiunea.

Asupra acestui adevăr ne atrage atențiunea și Mântuitorul Hristos în cuvintele Sale dela Matei: „Precum voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți și voi așașderea”. Iată pentru ce în predica de pe munte Mântuitorul enunță ca o lege veșnică adevărul, că numai aceia se vor milui, cari la rândul lor fac milostenie.

Ce este milostenia?

Milostenia, iubiți creștini, este o acțiune care își are punctul de plecare în iubirea față de alții, sălășluită în inima omenească.

Iubire, care mai presus de renunțare și mai presus de sentimentul de sacrificiu, se înalță adeseori până la jertfirea de sine.

Elementele componente ale milosteniei sunt: Iubirea, renunțarea și spiritul de sacrificiu. Numai acestea pot da faptei bune caracterul de milostenie.

Căci numai aceia vor fi miluiți la rândul lor, cari dovedesc față de alții iubire, renunțare și spirit de sacrificiu. Așa că atunci când acțiunea noastră de milostenie, nu are drept reacțiune milostenia, fără îndoială că acțiunii noastre de milostenie îi lipsește unul din elementele componente.

Iubiți creștini. În aparatele automate cu zaharicale, copiii adeseori încearcă să introducă năsturi, plăci de cositor sau alte obiecte similare. Aparatul însă nu reacționează — nu eliberează dulciul dorit, pentru că obiectul introdus în aparat nu întrunește nici ca formă nici ca greutate, condițiunile recerute. La fel lucrează — în mod automat — și inima aproapelui nostru.

Numai atunci răspunde la milostenia noastră, dacă aceasta este fără cusur, întrunind toate condițiunile recerute.

Pentru aceasta — iubiți creștini — e bine să se știe, că oamenii adeseori confundă milostenia cu multe alte fapte. Mulți cred — de pildă — că săvârșesc un mare act de milostenie, dăruind pentru săraci o sumă oarecare, o haină, sau o bucată de pâine. Toate acestea însă sunt de multe ori departe de a purta pecetea milosteniei. Pentru ce? Pentru că de obicei, aceia dau cari pot da

din prisosul lor și numai atunci dau, când li se cere.

Această dare însă nu este isvorată din imboldul inimii. Este numai o jertfă, o dare, pe care o facem numai din mână și din buzunar. De aceea fapta noastră este lipsită de părțica de inimă și de stropul de suflet, elemente cari s'o ridice pe treptele smereniei înaintea tronului divin și s'o prefacă în faptă de milostenie.

Fapta smerită a milei curate, celce o vede întru ascuns, o preface într'o valoare și putere spirituală, astfel, încât săracul și lipsitul simte că n'a primit numai un ban rece sau numai o coajă de pâine uscată, ci ceva infinit mai mult, ceva infinit mai de preț. El simte că i-ai dat o părțică din tine, din dragostea ta, din bunătatea ta, din inima ta, din dumnezeiescul din tine. Aici este tâlcul cuvintelor grăite de Mântuitorul făriseilor:

„Invățați-vă ce este: milă voesc, nu jertfă”.
Iubiți creștini,

Fiul lui Dumnezeu s'a milostivit a muri pe cruce înduioșat până la lacrimi pentru răutatea mea și a ta, pentru păcatul meu și al tău. Pentru această milă dumnezeiască, răscumpărătoare și mântuitoare, El a cerut doar atât, ca și voi și eu și tu și celălalt să fim milostivi față de alții, căci în aceasta vom putea arăta mai desăvârșit dumnezeiescul din noi.

Adevărata milostenie asigură cea mai deplină fericire, căci ne înalță pe acele culmi luminoase ale spiritualității unde ochii rouează lacrimile bucuriei, iar sufletul freamătă în rugăciune caldă către Dumnezeu, mulțumindu-i că ne-a dat tăria să putem suferi, să putem răbda să ne putem sacrifica, pentru mântuirea și fericirea altuia.

Și încă ceva iubiți creștini. Fapta milosteniei tale se va întoarce iarăși la tine — mai curând sau mai târziu — poate atunci când vei înseta și tu mai tare după un strop de milă. Căci dacă se spune, că în lumea materială nimic nu se pierde, aceasta cu atât mai mult în lumea spirituală.

Cine a uitat oare, iubiți creștini, de porumbița îndurătoare, care aruncă o frunză pentru albina ce se îneca în undele unui pârâias? Pe această barcă a milosteniei ieși biata albină la liman. A doua zi, când un vânător era gata să tragă cu săgeata în inima porumbiței milostive, albina îl împunse în mână. Săgeata luă altă direcție, porumbița scăpă cu viață prin jertfa vieții albinei. Astfel sosi răsplata pentru fapta porumbiței, atunci când ea avea mai mare nevoie.

Sau cine nu-și aduce aminte, iubiți creștini, de mândrul leu, care se milostivi de bietul șori-

cel care-i trecu peste picioare și nu-l strivi. Prin milostenia săvârșită, milostenie a dobândit și acesta, când avea mai mare nevoie și când se aștepta mai puțin. Peste câteva zile, leul prins zăcea legat cu funii sdravene. Iată, micul șoricel cu frații săi rozând funiile și eliberând pe leu.

Iubiți creștini. Dacă acestea nu sunt decât niște istorioare duiosase cu tâlc moral, noi să adaugăm totuși la ele ceace a zis Mântuitorul legiuitorului, și ne zice azi și mie și ție: „Mergi și fă și tu asemenea.

Adecă, cu cuvântul, cu fapta, cu gândul, în ascuns ori arătat, să fim milostivi precum și Tatăl cel din Ceriuri este milostiv, căci prin milostenie devin fericiți doi de-odată; și celce miluiește și cel miluit, precum zice Mântuitorul:

„Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui”.
Amin.

Preot Viorel Mihuțiu

Reîntoarcere

*Eu, Doamne și Părinte, fiul rătăcit,
Mă întorc iar la lumină din noaptea de păcate,
Din noaptea cea de tină cu suflet obidit,
Din moarte la viață la sânu-ți cald de tată
Ca cel mai depe urmă, slugă pocăit.*

*Încinge-mă pe mine cu harul tōu cel sfânt.
Imbracă-mă cu haina dragostei curată.
— Nu-ți cer vițelul gras să-l tai,
Căci nu sunt vrednic de răsplată
Eu, cel mai greu și aspru osândit.*

*Pe fiul ce se întoarce cu suflet pocăit,
— Din noaptea de păcate, din țara 'ndepărtată,
Cu lacrimi de durere, cu lacrimi de căință
Ce-alergă la viață pe calea de lumină,
Primește-l la ospățul ce tu l-ai pregătit.*

Ion Triponescu

Despre ce să predicăm?

În Dumineca lăsatului de carne, 23 Februarie 1941, vom vorbi despre judecata cea din urmă.

Se istorisește că la încreștinarea poporului bulgar a contribuit și o icoană ce reprezenta „judecata cea din urmă”. Dovadă, că *zugrăvirea vie* a acestei întâmplări viitoare, pe baza locurilor din Sf. Scriptură (Mt. 13 v. 40—43 și 49—50; Mt. 24 v. 5—14; v. 23—44; I. Tess. 4 v. 16—17; Apoc. 20 v. 11—15; și Daniil 7 v. 9—10) are extraordinară putere de a mișca sufletul omenesc. Un bun orator va căuta deci să descrie evenimentul *în toate amănuntele*, sprijinit însă numai pe Sf. Scriptură.

După enarare va urma analizarea și sistematizarea învățămintelor.

Acum în V. T. aflăm *prevestită* judecata Domnului. (I. Paral. 16 v. 33; Ps. 9 v. 7—8; 49 v. 1—7; 95 v. 13; 97 v. 9; 109 v. 5—6; Eccl. 3 v. 17; Is. 1 v. 27—28; 2 v. 10—21; Ioil 3 v. 13—17). În N. T. atât Mântuitorul cât și apostolii *prezic amănuntele* despre ea. Acestea, în ordine cronologică pot fi astfel rânduite:

Antichrist, „omul nelegiurii” și „fiul pierzării” se va arăta înainte de venirea II. a lui Hristos. Ivirea lui va fi prin lucrarea lui Satana însoțită de tot felul de puteri și de semne și de minuni mincinoase și de amăgiri nelegiuite. El se va înălța mai presus de tot ce se numește Dumnezeu, sau ce e făcut pentru închinare, așa încât să se așeze în templul lui Dumnezeu și pe sine să se dea drept Dumnezeu. Domnul Iisus îl va ucide cu suflarea gurii Sale și-l va nimici cu strălucirea venirii Sale. (II. Tess. c. 2).

Presemnele sfârșitului lumii mai sunt: Mulți vor veni sub numele de Messia și pe mulți îi vor amăgi; se va auzi de războaie și de svonuri de războaie; se va ridica popor peste popor și împărăție peste împărăție, și va fi foamete și ciumă și cutremure pe alocurea. Ci toate acestea sunt începutul durerilor. Vor fi persecuții și ucideri între creștini. Mulți se vor lepăda de Hristos. Mulți prooroci mincinoși se vor ivi. Evanghelia creștină va fi propovăduită în toată lumea (fără de a fi însă convertiți toți oamenii), și atunci va veni sfârșitul. Soarele se va întuneca, luna nu va mai da lumina ei, stelele vor cădea din cer și stihiele lumii se vor sgudui. Pe cer se va arăta *semnul Fiului Omului* (cecea, sau steaua dela Naștere). (Mt. 24 v. 5—14 și v. 23—30).

Venirea II., ca judecător, a lui Iisus Hristos va fi pe norii cerului, pogorîndu-se din cer, întru strigare mare, la glasul arhanghelului și întru trâmbița lui Dumnezeu, cu mărire multă și însoțit de sfinții îngeri. (Mt. 16 v. 27; 24 v. 30; I. Tess. 4 v. 16).

Adunarea tuturor se va face de către îngeri, prin glas de trâmbiță, din cele patru vânturi. Morții vor învia; marea și iadul vor da pe morții lor. Cei rămași în viață vor fi răpiți în nori pentru întimpinarea Domnului în văzduh. (Mt. 24 v. 31; In 5 v. 28—29; Apoc. 20 v. 13; I. Tess. 4 v. 17).

Infățișarea. Incepând dela Adam, toți oamenii din toate popoarele, se vor infățișa înaintea sca; unului de judecată al lui Hristos. (Mt. 25 v. 32—Rom. 14 v. 10; II. Cor. 5 v. 10). Cei credincioși, scriși în cartea vieții (Apoc. 3 v. 5; 21 v. 27), vor avea mărturia bună a lui Hristos. (Mt. 10 v. 32; In 3 v. 18). Păcătoșii, cuprinși de frică, ar vrea să se ascunză după munți. (Apoc. 6 v. 15—17).

Șezând pe tronul de judecător. Mântuitorul va fi înconjurat de sfinți și îngeri, cari și ei vor lua parte la judecarea lumii. (Mt. 19 v. 28; 25 v. 31; I. Cor. 6 v. 2; Apoc. 20 v. 4).

Judecata, cu cărțile deschise (Apoc. 20 v. 12) se va face asupra: faptelor (Mt. 25 v. 35—36; cuvintelor (Mt. 12 v. 36—37; Iuda 15); și chiar gândurilor (Rom. 2 v. 16; I. Cor. 4 v. 5).

Norma de judecată. Păgânii vor fi judecați după legea conștiinței (Rom. 2 v. 14—15); evreii

după legea lui Moise (Rom. 2 v. 12); iar creștinii după Evanghelie (Rom. 2 v. 16). Cuvântul grăit de Mântuitorul ne va judeca. (In 12 v. 48).

Sentința va fi: pentru cei drepti, viața vecinică în împărăția cea pregătită dela întemeierea lumii; iar pentru păcătoși pedeapsa vecinică în focul cel vecinic, care este diavolului și slujitorilor lui. Acolo va fi plângere și scrâșnirea dinților. (Mt. 25 v. 30, 34, 41).

Executarea sentinței se va face fără amâna: e. (Mt. 25 v. 46).

Cer nou și pământ nou se va arăta apoi, în care dreptatea locuiește. (II. Petru 3 v. 12-13). În „noul Ierusalim” nu va intra nimic pângărit, nici spurcăciune, nici minciună. Nu va fi trebuință de soare, nici de lună, ca să lumineze, și noapte nu va mai fi, pentru că Domnul Dumnezeu le va fi lor lumină. (Apoc. 21 v. 4, 23, 27; 22 v. 5).

Când va fi judecata cea din urmă? De ziua și ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl. (Mt. 24 v. 36). Deci nimeni să nu se lase amăgit de aceia (adventiști) cari pretind că știu data precisă. (II. Tess. 2 v. 2).

„Este rânduit oamenilor odată să moară, iar după aceea să fie judecata”. (Evr. 9 v. 27).

„Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece”.

„Priveghiați deci, că nu știți ziua nici ceasul când vine Fiul Omului”.

„De aceea și voi fiți gata, că în ceasul în care nu gândiți Fiul Omului vine”. (Mt. 24 v. 35; v. 44; 25 v. 13)

„Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără de patimă, nerașinat, cu pace și răspuns bun la infrișoșata judecată a lui Hristos, la Domnul să cerem”.

Pre Tine Te slăvește..

Pre Tine Te slăvește ciocârliă.

*Când suflet își opește 'n triluri repezi,
Ea chiamă să trăiască vecinicia
Și 'n impietritul graiu sculptat pe lespezi.*

Pre Tine Te slăvește 'ntreagă firea.

*Când holdelor Tu le redai greu spicul,
In huma păcătoasă picuri nemurirea
Și 'n harul vieții ne îmbraci nimicul...*

Pre Tine Te slăvesc și Te-au slăvit

Nepoții și strămoșii tot mereu.

O, Doamne, fii deapurarea slăvit

De Neamul ce Te chiamă: Dumnezeu!

Troiaș, 24. I. 1941.

Al. Bălănescu-Akdal
inv. refugiat

Cărți

Pr. Ioan Petreună: Rudenia spirituală.

Arad 1941; 42 pagini, 20 lei.

Acelaș: Anatema Arad 1941; 64 pagini, 30 lei.

Părintele profesor dela Academia teologică din Arad, Dr. I. Petreună, publică două studii de drept canonic scrise cu pricepere de specialist și claritate de scriitor consacrat.

„*Rudenia spirituală*” cuprinde nouă capitole în cari autorul vorbește despre nași și raportul lor cu finii, despre rudenia spirituală și împrejurările când ia naștere, despre gradele și numirile rudeniei spirituale, despre impedimentele ce le produce rudenia spirituală la încheierea căsătoriilor în bisericile răsăritene și apusene și despre sancțiunile ce se aplică celor ce încheie căsătorii oprite cu rudeniile spirituale. După concluziile convenite la sfârșitul cărții se publică alfabetic bibliografia consultată.

„*Anatema*” este învățătura despre pedeapsa excluderii din biserică. În cap. I. autorul explică noțiunea din punct de vedere biblic și canonic; în cap. II vorbește despre dreptul Bisericii de a anatemiza. Mai departe arată scopul anatemei care este îndreptarea și mântuirea păcătosului, și cine poate fi anatemizat; procedura ce se urmează în aplicarea anatemei, sentința de anatemizare, apelul, aplicarea sentinței și consecințele ei, și în fine despre absoluțiunea sau încetarea anatemei. La sfârșitul cărții, în „anexă”, se publică textual canoanele cari prevăd pedeapsa anatemei și bibliografia cărții.

Amândouă studiile e de așteptat să fie citite și de preoți și de mireni, pentru a scoate din ele învățăturile și a cunoaște disciplina bisericească de care nu e permis să se depărteze niciun creștin.

Programa de Rugăciuni și Cântări, statorită în conferințele preoțești din Arad, pentru elevii creștini ortodocși. Arad Diecezana, 32 pagini, 2 lei.

S'a publicat într'o nouă ediție (a III-a). În ea se cuprind rugăciunile ce se cuvine să le învețe copiii pe clase. P. C. Preoți o pot comanda dela Librăria Diecezană Arad.

Noutăți

De citit

Pr. S. Șiclovan: La luptă pentru legea străbună. 72 pagini, 25 lei.

Pr. Teofan Herbei: Cine este Iisus Hristos? 101 pagini 40 lei.

Informațiuni

■ **Tipărirea Sf. Scripturi** este una dintre îndatoririle mari ale conducătorilor sfintei noastre Biserici. Oricâte piedeci s'ar pune, „cuvântul aleargă” și mai ales se caută și se cetește. Setea în privința aceasta e așa de mare, încât de oprirea Sf. Scripturi de a circula prin mâinile poporenilor nu mai poate să fie vorba.

Important este ca să ne avem noi, Bibliile noastre, care să le dăm credincioșilor, dacă se poate cu mici lămuriri subliniare, sau cel puțin tipărite în ediții oficiale și ieftine pentru popor.

Desideratul acesta este exprimat de multă vreme. Cu toate acestea Tipografia Cărților Bisericești nici astăzi nu are măcar o ediție a Noului Testament cu Psalmii, pe care să o putem da credincioșilor care ne-o solicită. Care a avut o este epuizată. Astfel, cu toată opreliștea Sfântului Sinod, în popor se răspândesc tot edițiile britanice a N. T.

Acum se anunță că Sf. Sinod a hotărât tipărirea unei noi ediții a Sf. Scripturi și că lucrarea este în curs

Noi așteptăm mai întâi să se publice o ediție populară a Noului Testament cu Psalmii, care să nu fie nici mai scumpă, nici în condiții tehnice inferioare edițiilor britanice.

■ **DI general Ion Antonescu**, conducătorul Statului, a fost avansat de către M. S. Regele Mihai I. la gradul de *general de Armată*, care e cel mai înalt grad ce-l poate primi un ofițer român în vreme de pace.

■ **Pentru V. Goldiș**, regretatul luptător patriot, dela al cărui moarte s'au împlinit șapte ani, s'a servit de către un sobor de 5 preoți și un diacon un parastas în Catedrala din Arad, Duminică în 9 Febr. c. Au fost de față pe lângă Dna Goldiș și rudele decedatului, P. S. S. Părintele Episcop Andrei, d-nii Col. V. Mihailescu prefectul județului, Dr C. Radu primarul orașului Arad și o mulțime de admiratori ai defunctului.

■ **DI gen. R. Rosetti**, ministrul Educației Naționale, cu prilejul vizitei de la Iași în 9 Febr. 1941, a făcut corpului didactic următoarele recomandări:

1. Să arate în școală omenie, tact și dragoste;
2. Să aibă fiecare hotărâre, fermitate și conștiința răspunderii;
3. Să se ocupe cât mai mult de tineretul școlar;
4. Să fie cu mare severitate la notarea elevilor și a studenților;
5. Directorii școlilor secundare să convoace pe părinți la conferințe și să le atragă atenția că în conformitate cu noua lege de apărare a Statului, părinții sunt răspunzători de faptele copiilor;

6. Frațiile de Cruce și toate asociațiile prietenești sunt desființate, iar Uniunea Națională a studenților creștini se va reorganiza și se va conduce de profesori.

■ **Bilanțul tragic** pe urma rebeliunii din 21—23 Ianuarie c. — după darea de seamă oficială — s'a încheiat cu următoarele pierderi:

Armata în Capitală și în provincie:

21 ofițeri, subofițeri și soldați morți,

53 ofițeri, subofițeri și soldați răniți.

Rebeli și populație civilă, în Capitală:

236 morți (din cari 118 evrei executați de rebeli) și 254 răniți;

În provincie: 177 morți și 73 răniți.

În total sunt 374 morți și 380 răniți.

■ **Denatalitatea** este de multă vreme o primăjdie pentru viitorul Românilor din părțile bănățene.

În circumscripția medicală Bărzava, care cuprinde 7 comune, în 1940 au fost 58 nașteri și 119 morți, deci o scădere de 61 suflete...

Se spune că vina acestei îngrijorătoare denatalități o poartă ceice provoacă, sau cer, avorturile.

■ **Unirea** este titlul unui nou cotidian bucureștean, ce apare cu data de 11 Febr. 1941 sub direcția d-lui I. Joldea-Rădulescu, secretarul general al Ministerului Muncii.

Cuvinte de bună urare semnează în primul număr I. P. S. S. Patriarhul Nicodim și dl gen. I. Antonescu următoarele rânduri:

„Unire”. Cuvânt de mari înțeleșuri.

Simbol încărcat de lumină și înțelepciune;

Indemn poruncitor ce ne vine de dincolo de oameni;

Comandament suprem al istoriei naționale și moștenire grea a strămoșilor, eroilor și martirilor noștri.

„Unirea”

Este chemarea ceasului de față, este strigătul care străbate din creștele Carpaților, prin șeuratul codrilor și vaerul câmpiilor noastre.

ROMÂNI, UNIȚI-VĂ.

Uniți-vă în jurul Regelui și pentru Țară.

Pentru cinstirea morților și slava urmașilor noștri.

Fiindcă ceasurile grele nu s'au sfârșit.

Pentru că furtuna năpraznică din jurul nostru ne cere să dăm Patriei adăpost în căldura inimilor și piepturilor noastre unite, sub scutul și steagul Armatei, temelie de unire.

„Unirea”.

Iată fiorul care trebuie să străbată în toți, în copii, tineri, maturi și bătrâni.

Fiindcă de puterea unirii noastre atârnă destinul nostru al tuturor“.

■ **Cercul Catihetic** al preoților și profesorilor de religie din Arad a ținut ședință Marți în 11 Febr. a. c. în localul Ven. Consiliu Eparhial, sub președinția P. C. pâr. cons. C. Turicu.

S'au discutat probleme catihetice și s'au adus următoarele hotărâri:

Să se intensifice activitatea societăților religioase a tineretului create și organizate de Biserică; Spovedania școlărilor să nu se facă prin sălile de curs, cari nu inspiră nici o atmosferă religioasă, ci toate în biserică;

Mărturisirea individuală a elevilor să înceapă cel puțin din clasa a IV-a primară, deoarece sunt copii cari, luându-se după exemple rele, înjură de cele sfinte și fac și alte păcate în urma cărora nu li se poate da Sf. Cuminecătură fără spovedanie;

Copii sectarilor pot fi catehizați, dar nu pot fi nici spovediți, nici cuminecați;

Duminea Ortodoxiei se va pregăti și sărba în toate bisericile, capelele și casele culturale cu toată atenția cuvenită și însemnătatea ce o comportă;

În Duminecile postului mare se va organiza o serie de conferințe pentru ucenici, cari vor fi ținute de P. C. preoți C. Turicu, F. Codreanu. Il. Felea, I. Berghian, C. Mureșan și A. Călinescu. La ședința viitoare lecția practică o va ține pâr. P. Bogdan, din Catehism — iar referate teoretice vor face preoții: Il. Felea despre „Educația sincerității la copii“, D. Tudor despre „Crearea atmosferei religioase la ora de religie“ și prot. F. Codreanu despre „Rostul cercetării copiilor acasă“.

■ **Din Chisindia.** La stăruința Părintelui Gheorghe Popovici, care a convocat pe toți D-nii intelectuali și s'a consultat cu ei, au înființat un cămin cultural. Președinte a fost ales Părintele Gheorghe Popovici, vice președinte D-I Iustin Mihuleu, Director D-I Invățător, Director școlar Ruiu Nicolae, Secretar D-I Invățător Ioan Cosma bibliotecar D-I Invățător Ciobotea Ilie, iar casier D-I Luca Vasilie, de profesiune comerciant, iar alții 10 membri de administrație, împreună cu Părintele Teodor Lucaci și Părintele Semproniu Barna. S'au mai înscris încă 60 membri la cămin, care voiesc să asculte sfaturile părintești și să deie dovadă de membri buni ai căminului.

Tot în comuna Chisindia, au revenit în cursul anului 1941, dela greco-catolici (Uniți) la ortodoxie: Marinca Crișan, Barbură Crișan, Irina Elena, Mariuță Irina, Ana Irina, Colțan Pavel, Colțan Maria, Elisabeta, Zina, Teodor și Viorel.

Datorită muncii pastorației Părintelui Gh. Popovici, care duce acolo lupta cea bună pentru îngrijirea sufletelor. (Gh. S.)

Comunicate

Nr. 670/1941

Având în vedere că ultimul termen pentru înaintarea „Declarațiilor“ de impunere cu echivalent pe anul financiar 1941/42 expiră la 28 Februarie 1941, invităm

conducătorii de oficii parohiale din acele localități, unde sunt terenuri în folosința bisericilor, cantonilor bisericești și unde sunt sesii reduse esarindate în folosința fondului eparhial preoțesc, să înainteze până la 28 Februarie 1941, „Declarații“ în scris la adresa on. Administrației Financiare de Incasări și Piați, Comisia de Impunere cu Echivalent, Arad.

Declarațiile sunt scutite de timbre.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad.

Nr. 758/1941.

Copie: România. Ministerul Cultelor și Artelor, Direcțiunea Cultelor, Nr. 5512/6 II. 1941, Prea Sfinției Sale, Prea Sfințitului Episcop al Eparhiei ort. rom. din Arad.

Prea Sfinție,

Vă rugăm să binevoiți a dispune, să se comunice personalului bisericesc din acea Eparhie, că pe viitor toate cererile trebuiesc adresate Ministerului numai pe cale ierarhică adică prin Chiriarhie sau Protoierie, așa cum vi-s'a comunicat și cu adresa noastră Nr. 37593/1938, cunoscând că toate petițiunile înaintate direct Ministerului vor rămâne nerezolvate.

Deasemenea Vă rugăm să puneți în vedere organelor în subordine că cererile înaintate pe cale ierarhică și cu caracter personal să fie timbrate, deoarece în caz contrar vom înainta acele cereri Ministerului de Finanțe pentru aplicarea amenzei corespunzătoare.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfinție, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

p. Ministru, ss. *Indescifrabil.* p. Director, ss. *Indescifrabil.*

Consiliul eparhial

Publicație de concurs

În Monitorul Oficial din 7 Februarie 1941, Partea I Nr. 32, p. 589, s'a publicat următorul concurs:

Ministerul Educației Naționale, Cultelor și Artelor. Episcopia Ortodoxă Română din Arad. Nr 161/1941.

Se publică concurs pentru îndeplinirea catedrei de: 1. Dogmatică și Apologetică dela Academia Ortodoxă Teologică ort. română din Arad.

Candidații vor adresa cererile lor la Episcopia Ortodoxă Română din Arad în termen de 15 zile dela prima publicare a acestui concurs.

Cererile vor fi însoțite de: un memoriu asupra titlurilor, studiilor și lucrărilor științifice, publicate de candidați, împreună cu un număr de 7 exemplare din lucrări.

Candidații vor dovedi că îndeplinesc următoarele condițiuni:

1. Sunt preoți hirotoniți și cetățeni români.
2. Au doctoratul în teologie dela o facultate de teologie ortodoxă din țară.
3. Sunt creștini ortodoci.

Candidații se vor supune examenului de concurs în fața unei comisiuni, la termenul ce se va fixa Concursul va consta din probele cerute de legea Învățământului Universitar.

Arad, din șed. Consiliului Eparhial, ținută la 14 Ianuarie 1941.

Episcopia ort. română